ZAAK 68-63

Arrest van het Hof (Eerste Kamer) van 8 juli 1965[1]

Samenvatting

1. *Ambtenaren — Integratie — Integratieprocedure — Verplichting voor de Administratie alle voor de belanghebbende gunstige informatiebronnen uit te putten*
(Statuut van de ambtenaren van de E.E.G. en E.G.A., art. 102)

2. *Ambtenaren — Integratie — Integratieprocedure — Bevoegdheden van de integratiecommissie*
(Statuut van de ambtenaren van de E.E.G. en E.G.A., art. 102)

1. Op het gebied van de integratie van ambtenaren hebben het tot aanstelling bevoegde gezag en de integratiecommissie de plicht om alle voor de belanghebbende gunstige informatiebronnen uit te putten.

2. De integratiecommissie is niet gebonden door de integratiebeoordeling, doch heeft het recht haar gegevens aan te vullen, inzonderheid door het horen van personen die haar waardevol beoordelingsmateriaal kunnen ververschaffen.

In de zaak 68-63 :

HARTMUT LUHLEICH,

doctor in de natuurwetenschappen, hoofdvak scheikunde, wonende te Travedone (provincie Varese), via Brugnoni 6, bijgestaan door Mr. E. Arendt, advocaat bij het Hoge Gerechtshof van het Groothertogdom Luxemburg,
domicilie gekozen hebbende ten kantore van genoemde advocaat, 6, rue Willy Goergen te Luxemburg,

verzoeker,

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR ATOOMENERGIE (EURATOM),

gevestigd te Brussel,

1 — Procestaal : Frans.

vertegenwoordigd door haar rechtsgeleerde raadsman Mr. J. Gijssels, als gemachtigde,
domicilie gekozen hebbende ten kantore van H. Manzanares, secretaris van de Juridische Dienst der Europese Uitvoerende Organen, 2, place de Metz te Luxemburg,

verweerster,

betreffende

— een beroep tot wijziging, althans tot vernietiging, van het besluit waarbij verweerster verzoeker heeft ontslagen;
— een beroep wegens nalaten, gericht tegen het stilzwijgen door verweerster bewaard ten aanzien van de administratieve klacht van verzoeker d.d. 30 augustus 1962;
— een beroep tot verkrijging van schadevergoeding;

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer),

samengesteld als volgt :

L. Delvaux, fungerend Kamerpresident,
A. Trabucchi en W. Strauß (Rapporteur), Rechters,
Advocaat-Generaal : J. Gand,
Griffier : A. Van Houtte,

het volgende

ARREST

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN

I — Samenvatting der feiten

Overwegende, dat de feiten, aan het onderwerpelijke geding ten grondslag liggende, als volgt kunnen worden samengevat :

1. Op 1 november 1960 trad verzoeker in dienst van het Centrum voor Onderzoek te Ispra (verder te noemen „Centrum") als wetenschappelijk onderzoeker.

Hij werd ingedeeld in de rang A 6 en aanvankelijk verbonden aan de Chemische Dienst, welke onder leiding stond van de heer Laurent.

2. Kort daarop werd verzoeker overgeplaatst naar de Fysisch-Chemische Dienst, geleid door de heer Gillot en sedert 1 juli 1961 door de heer Marchetti.

3. Als gevolg van tussen bepaalde onderzoekers, onder welke verzoeker en Marchetti, gerezen moeilijkheden — welke onder meer tot uiting kwamen in een zeer hachelijk briefje dat verzoeker en vier collega's op 29 augustus 1961 aan Marchetti schreven — deelde de Directeur van het Centrum op 6 december 1961 verzoeker schriftelijk mede dat hij zou worden overgeplaatst naar de Chemische Dienst. Deze overplaatsing werd bevestigd door een formeel besluit, waarvan op 8 maart 1962 aan verzoeker kennis werd gegeven.

4. Op 16 mei 1962 ondertekende Laurent, de onmiddellijke chef van verzoeker, de hem betreffende proeftijdbeoordeling; deze

— waardeert de kennis, de geschiktheid, het karakter en de prestaties van verzoeker in termen, vallende onder de rubrieken „goed" en „voldoende"; slechts het „aanpassingsvermogen" en de „geschiktheid tot team-work" worden als „onvoldoende" gekenschetst;

— merkt op, onder het hoofd „bijzonderheden welke een directe invloed kunnen hebben op de gegeven waarderingen" :
„Het kortelings teruggekeerd zijn van de heer Luhleich tot de Chemische Dienst ... belet ons het vormen van een juiste indruk omtrent de aanvang der verrichte arbeid."

5. Op 30 augustus 1962 richtte verzoeker een zeer uitvoerige klacht tot verweerster, waarin hij in het bijzonder de volgende grieven aanvoert :

— het niet houden van de toezegging, hem vóór zijn aanstelling gedaan, dat hij de leiding zou krijgen van een groep, onmiddellijk onder de directie van het Centrum geplaatst;

— indeling van belanghebbende in een te lage rang;

— organisatiegebreken waardoor hij beroofd werd van de mogelijkheid om zijn wetenschappelijke vorming te voltooien en verder te ontwikkelen en waardoor hem ontoereikende arbeidsvoorwaarden verschaft werden;

— onrechtvaardige en vooringenomen beoordeling van belanghebbende, discriminerend optreden.

Ten einde deze grieven te doen onderzoeken, stelde verweerster een commissie van onderzoek in, bestaande uit de heren Consolo, Euler en Lacroix (verder te noemen „Commissie-Consolo"); verweerster heeft het schriftelijk oordeel van die commissie ten processe overgelegd.

Verweerster heeft geen uitdrukkelijk besluit genomen op de onderwerpelijke klacht; zij erkent dat zij deze stilzwijgend heeft afgewezen.

6. Op 21 mei 1962 ondertekende de heer Ritter, Directeur van het Centrum, het „integratierapport" betreffende verzoeker; dit rapport

— waardeert de bekwaamheid, de prestaties en het gedrag van

verzoeker in termen, uitsluitend behorende tot de rubrieken „goed" en „voldoende";
— beantwoordt de vraag, of de Directeur „krachtens dit rapport" verzoeker in staat acht de taak welke hem momenteel is opgedragen naar behoren te vervullen, ontkennend;
— beantwoordt de vraag, of de Directeur verzoeker in staat acht om ander werk te verrichten, eventueel in een lagere rang, als volgt: „Wij stellen voor om de beslissing aangaande al- of niet vaste aanstelling op te schorten en (verzoeker) een contract voor twee jaren aan te bieden". Dit voorstel werd als volgt gemotiveerd: „Door van buiten komende omstandigheden is het werk (van verzoeker) nog niet zo ver gevorderd dat een eindoordeel daarover mogelijk is. De heer Luhleich draagt geen schuld aan deze vertraging."

7. Op 19 februari 1963 geeft de integratiecommissie,
— overwegende „dat het gedrag van belanghebbende, waarvan in het middelpunt staat diens steeds herhaalde aanspraken op onafhankelijkheid in de ambtelijke rangorde en vrijheid bij het onderzoek, zich bij de verschillende gelegenheden hem geboden om zijn bekwaamheden ten dienste van de Instelling aan te wenden heeft geopenbaard in zijn onvermogen om zich te voegen naar de ondergeschiktheid in de dienst en aldus ernstig afbreuk heeft gedaan aan het nut dat de Instelling terecht van hem mocht verwachten, welke ook de moeilijkheden geweest mogen zijn, eigen aan het tot stand brengen van het Centrum".
— als haar advies, dat verzoeker „niet geschikt moet worden geacht tot het verrichten van de werkzaamheden waartoe hij is bestemd".

8. Bij besluit van 20 maart 1963, waarvan kennis gegeven aan verzoeker op 13 mei 1963, heeft verweerster het contract met verzoeker opgezegd.

9. Op 13 juni 1963 stelde verzoeker het onderhavige beroep in;

II — Conclusies van partijen

Overwegende, dat *verzoeker* in diens verzoekschrift concludeert dat het den Hove behage:

„I — zich bevoegd te verklaren om van dit geschil kennis te nemen;
II — ontvankelijk te verklaren het onderhavige beroep, gericht tegen:
a) het stilzwijgen door de administratie bewaard ten aanzien van de uitdrukkelijke klacht van verzoeker, ingediend bij de Commissie van de E.G.A. op 30 augustus 1962;
b) het uitdrukkelijk besluit, waarbij vaste aanstelling geweigerd werd d.d. 20 maart 1963, waarvan kennis gegeven aan verzoeker op 13 mei 1963 bij schrijven d.d. 3 mei 1963;

III — wat de zaak ten gronde betreft :

primair :

1. wat betreft de vordering tot wijziging, althans tot vernietiging :

te wijzigen de aangevallen beslissing wegens schending van het toepasselijke recht, schending van wezenlijke vormvoorschriften en détournement de pouvoir en de procédure :

en mitsdien :

a) gegrond te verklaren de grieven van verzoeker, aangevoerd in diens klacht d.d. 30 augustus 1962, in het bijzonder wat betreft de stelselmatige en opzettelijke verlamming van elke wetenschappelijke arbeid door de leiding van het (Centrum) en de Directeur-Generaal van het Onderzoek, ...;

b) te verstaan dat verzoeker in vaste dienst zal worden aangesteld onder het Statuut (als) wetenschappelijk hoofdambtenaar, met alle feitelijke- en rechtsgevolgen van dien en zal worden ingedeeld in de rang A 3, althans A 4, en zulks te rekenen met ingang van 1 januari 1962;

althans :

te vernietigen de aangevallen besluiten met alle rechtsgevolgen van dien, te verstaan dat die vernietiging met zich brengt die van de voorafgegane behandeling en dat in het bijzonder het geval van verzoeker opnieuw aan de integratiecommissie zal dienen te worden voorgelegd nadat een nieuw verslag zal zijn opgesteld op tegenspraak en op concrete en onbevooroordeelde grondslag;

en in elk geval :

te verstaan en te beslissen dat de Commissie van de E.G.A. gehouden zal zijn tot vergoeding van het nadeel, door verzoeker geleden uit hoofde van de onwettigheid der aangevallen besluiten met veroordeling van genoemde Commissie tot betaling ener schadevergoeding door het Hof in goede justitie vast te stellen;

subsidiair :

2. wat betreft de eis tot schadevergoeding wegens dienstfouten :

te verstaan dat geheel op zichzelf en afgezien van de wettigheid van het besluit aangaande de integratie van verzoeker in het Statuut van de ambtenaren, verweerster bij het aangaan, de toepassing, de uitvoering en de opzegging van het arbeidscontract dienstfouten heeft begaan welke haar contractuele aansprakelijkheid medebrengen;

te verstaan dat de weigering om de uitdrukkelijke klacht van 30 augustus 1962 af te handelen een dienstfout van verweerster inhoudt;

en mitsdien :

verweerster te veroordelen tot betaling aan verzoeker van een bedrag ad Bfr 3.000.000. = terzake van vergoeding der stoffelijke schade en van Bfr 7.000.000. = terzake van vergoeding van de onstoffelijke schade;

IV — .....

V — verweerster te veroordelen in alle kosten en, ingeval van vergunning tot kosteloos procederen, het bedrag te bepalen hetwelk aan de kas van het Hof toekomt";

dat *verweerster* in haar verweerschrift concludeert dat het den Hove behage :

„het beroep in al zijn onderdelen ongegrond te verklaren;
dit derhalve te verwerpen;
verzoeker in de kosten te veroordelen";

dat *verzoeker* in zijn repliek concludeert dat het den Hove behage :

„I — .....

II — aangaande de zaak ten gronde :

A — wat betreft de vordering tot wijziging althans tot vernietiging van de aangevallen beslissingen, en tot schadevergoeding

1. stilzwijgend besluit tot afwijzing, volgende uit het stilzwijgen door de Commissie bewaard ten aanzien van de uitdrukkelijke administratieve klacht op 30 augustus 1962 ingediend ... :

   te verstaan dat verweerster verplicht was haar standpunt te bepalen ten aanzien van die klacht en niet het recht had om, na een vooronderzoek te hebben ingesteld, de klacht met de integratieprocedure te voegen; dat zij, door aldus te handelen en de integratiecommissie geen mededeling te doen van de uitslag van het vooronderzoek, verweerster onrechtmatig gehandeld heeft en zich schuldig heeft gemaakt aan misbruik van bevoegdheid, verzoeker in diens verdediging benadeeld heeft en een misslag begaan heeft, al hetgeen haar tot schadevergoeding verplicht;

2. uitdrukkelijk besluit van de Commissie van Euratom d.d. 20 maart 1963, inhoudende weigering tot aanstelling in vaste dienst onder het Statuut van de ambtenaren van de E.G.A. en verbreking van de arbeidsovereenkomst :

a) te verstaan dat de integratieprocedure, ten aanzien van verzoeker gevolgd, nietig is :
— wegens formele en materiële onregelmatigheden;
— wegens benadeling van verzoeker in diens verdediging;
— doordat zij het karakter van een straf had, hetgeen gelijk staat aan détournement de pouvoir;

b) te verstaan dat het aangevallen besluit, hetwelk op deze onregelmatige procedure volgde, nietig is :
— wegens de onderlinge tegenstrijdigheid en ontoereikendheid der gronden;
— wegens de materiële onjuistheden welke zij bevat;
— wegens de détournement de pouvoir die het inhoudt;

c) te verstaan dat de aangevallen beschikking het beginsel van de goede trouw („Treu und Glauben") schendt en onverenigbaar is met het recht van verzoeker op duurzaamheid van de dienstbetrekking en zijn aanspraak op vaste aanstelling;

.....

de zaak terug te wijzen naar verweerster om dezelve af te doen overeenkomstig de overwegingen en het dictum van het in dezen te wijzen arrest van het Hof;

3. vergoeding van de schade, geleden als gevolg van de aangevallen beslissingen :
   te verstaan dat verweerster gehouden is, zowel de stoffelijke als de onstoffelijke schade aan verzoeker toegebracht door de misslagen, door haar begaan vóór, tijdens en na de aangevallen procedures en beslissingen, te vergoeden;

   een of meer deskundigen te benoemen met de opdracht, het bedrag der stoffelijke en onstoffelijke schade, door verzoeker geleden, te bepalen, althans ambtshalve de schadevergoeding te bepalen welke aan verzoeker ware toe te kennen;

B — wat betreft de subsidiaire vordering tot schadevergoeding :

te verstaan dat het aan verzoeker gegeven ontslag nietig is;
te verstaan dat verweerster bij het aangaan, de uitvoering en de opzegging van het arbeidscontract dienstfouten heeft begaan welke haar contractuele aansprakelijkheid met zich brengen;
te verstaan dat de gedragingen van verweerster na het van kracht worden van het ontslag onrechtmatig zijn geweest en haar aansprakelijkheid wegens onrechtmatige daad medebrengen;
te verstaan dat de weigering om de formele klacht van 30 augustus 1962 af te doen een dienstfout van verweerster inhoudt;

en mitsdien :

verweerster te veroordelen om aan verzoeker een schadevergoeding te betalen, door het Hof in goede justitie vast te stellen, hetzij ambtshalve, hetzij aan de hand van een door haar te gelasten deskundigenonderzoek;
verzoeker akte te verlenen dat aan de schatting van het nadeel, vervat in diens inleidend verzoekschrift en gehandhaafd in de onderhavige repliek, slechts een aanduidend karakter moet worden toegekend;

C — provisionele vordering :

verweerster, ingeval van een deskundigenonderzoek, te veroordelen om aan verzoeker bij wege van voorschot vooruit te betalen Bfr 300.000. = in mindering op de vergoeding van zijn stoffelijke en onstoffelijke schade;

III — subsidiair :

verzoeker akte te verlenen van diens aanbod, de volgende feiten door getuigen te bewijzen :

. . . . . .

IV — ten zeerste subsidiair en in elk geval :

verweerster te veroordelen om aan verzoeker te betalen

a) een bedrag ad Bfr 25.706. = , hetwelk de duurtetoeslag vertegenwoordigt en een onmisbaar deel uitmaakt van het salaris gedurende het prestatutaire tijdvak, ten onrechte ingehouden op de vergoeding bij ontslag krachtens artikel 102 van het Statuut;

b) een bedrag ad DM 1.698,35 ter zake van terugbetaling der kosten, persoonlijk door verzoeker gemaakt tijdens zijn werk (bij het Centrum);

V — ten aanzien van de kosten :

verweerster te veroordelen in alle kosten, met bepaling van het bedrag hetwelk aan de kas van het Hof toekomt";

dat *verweerster* in haar dupliek concludeert dat het den Hove behage :

„aan de Commissie haar conclusies, vervat in haar verweerschrift en waarbij zij volhardt, toe te wijzen;

. . . . . .

de Commissie, voor zoveel nodig, toe te laten tot het leveren van tegenbewijs ten aanzien van de door haar betwiste stellingen van verzoeker";

III — Middelen en argumenten van partijen

Overwegende, dat de middelen en argumenten van partijen als volgt kunnen worden samengevat :

1. Vordering tot wijziging, althans tot vernietiging, gericht tegen het ontslagbesluit

A — Middel ontleend aan overschrijding van bevoegdheid

Verzoeker is van mening dat hij, een vast ambt bekledend, aanspraak mocht maken op vaste aanstelling. In afwijking van het bepaalde in artikel 214 van het Verdrag, was zijn contract aangegaan voor een onbeperkte tijdsduur. Hem was uitdrukkelijk verzekerd dat de bepaling in bedoeld contract welke beëindiging daarvan op korte termijn mogelijk maakte „slechts als een formaliteit beschouwd moest worden". Onder deze omstandigheden moet de wijze waarop verweerster een einde heeft gemaakt aan verzoekers dienstbetrekking als onrechtmatig worden bestempeld.

Verweerster antwoordt hierop dat het ontbreken van een tijdsbepaling in de contracten geenszins betekent dat deze mogen worden beschouwd als zijnde aangegaan voor onbeperkte tijd. De uiterste tijdgrens van deze contracten is de datum waarop over de vaste aanstelling wordt beslist.

Zeker kon verzoeker aanspraak maken op vaste aanstelling. Doch naar luid van artikel 102 van het Statuut is vaste aanstelling afhankelijk van een gunstig advies van de integratiecommissie.

B — Middel ontleend aan schending van wezenlijke vormvoorschriften

a) Vormgebreken

Volgens *verzoeker* heeft verweerster artikel 110 van het Statuut van de ambtenaren geschonden doordat zij naliet het personeelscomité en het comité voor het Statuut te laten deelnemen aan het uitwerken van regelingen voor de proeftijdbeoordeling en de integratieprocedure.

Daarenboven wordt de integratieprocedure door nietigheid getroffen, doordat verzoeker niet met diens meerderen is geconfronteerd en hem nimmer inzage is verleend van de processenverbaal van hun verhoor.

Voorts heeft de integratiecommissie het rapport van de commissie-Consolo niet ter kennis van verzoeker gebracht, terwijl minstens één der leden van de integratiecommissie kennis droeg van dat rapport. Indien dat lid diens collega's niet op de hoogte heeft gebracht van de inhoud van het rapport, wijst dat op nog een andere incorrectheid.

Ten slotte is Gillot, chef van verzoeker sedert december 1960 tot juli 1961 met wie verzoeker steeds een uitstekende verstandhouding heeft gehad, niet door de commissie gehoord doch heeft deze zich bepaald tot het horen van meerderen met wie verzoeker moeilijkheden heeft gehad.

Verweerster antwoordt hierop vooreerst dat, aangezien artikel 102 van het Statuut voldoende duidelijk is, het niet nodig was het van algemene uitvoeringsbepalingen te voorzien.

Verzoeker is in de gelegenheid gesteld om opmerkingen te maken aangaande alle beoordelingen welke te zijnen aanzien van zijn meerderen zijn uitgegaan en hij heeft ook inderdaad van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Anderzijds lag het niet op de weg van de integratiecommissie, welke een administratief orgaan met adviserend karakter is, om getuigen tegenover elkander te stellen.

Het voor verzoeker ongunstig luidende rapport-Consolo is niet ter kennis van de Commissie gebracht teneinde haar niet te beïnvloeden.

Gillot heeft het verhoor van verzoeker bijgewoond als diens raadsman; hij had derhalve alle gelegenheid gehad om de Commissie gunstige inlichtingen omtrent verzoeker te verschaffen.

b) Materiële gebreken

Verzoeker voert aan dat terwijl zijn proeftijd op 30 april 1961 eindigde, de proeftijdbeoordeling pas in mei 1962 is opgesteld en wel door Laurent, op dat ogenblik de onmiddellijke chef van verzoeker. Eerst in september 1962 werd het stuk aan verzoeker voorgelegd ten einde door hem voor „gezien" te worden getekend. Indien het stuk op het voorgeschreven tijdstip was opgesteld, zou Gillot het hebben moeten tekenen; in dat geval zou het minder bevooroordeeld zijn geweest, terwijl er geen twijfel zou hebben bestaan aangaande de „verrichte hoeveelheid werk".

Daarenboven heeft men de proeftijdprocedure en de integratieprocedure gevoegd, hetgeen niet gebruikelijk is.

Anderzijds vestigt verzoeker er de aandacht op :

— dat zijn dossier niet op regelmatige wijze is bijgehouden; immers bepaalde stukken ontbraken eraan en andere bevonden zich er ten onrechte in;

— dat de integratiecommissie zich geen eigen mening heeft gevormd, doch „blind vertrouwd heeft op de vijandige verklaringen" van bepaalde meerderen;

— dat het lid van de Commissie dat kennis droeg van het rapport-Consolo (zie hierboven, sub a), een onmisbaar stuk voor de beoordeling van belanghebbende, zich blijkbaar niet heeft kunnen losmaken van deze voorkennis en diensvolgens noodzakelijkerwijze „met zijn vragen in een bepaalde richting heeft gestuurd", buiten medeweten van zijn collega's om.

Verweerster antwoordt vooreerst dat het te late opstellen van het proeftijdrapport verzoeker niet heeft benadeeld. De proeftijd, welke overigens niet bedongen is in de aanstellingsbrief, werd ingesteld als een maatregel van interne aard. Noch de proeftijd, noch het verstrijken van de termijn kunnen rechten of verplichtingen scheppen voor de personeelsleden, wier contract zowel vóór als na de afloop van die termijn, met de maand kan worden opgezegd.

De proeftijd- en integratieprocedures werden niet gevoegd. Dat zij zich terzelfder tijd hebben afgespeeld heeft verzoeker geen nadeel berokkend.

Wat de aanmerkingen op het bijhouden van het persoonsdossier betreft, merkt verweerster op dat verzoeker kennis heeft kunnen nemen van het volledige dossier en dat hij alle daarin opgenomen stukken voor „gezien" heeft geparafeerd.

Verweerster komt op tegen de verdachtmakingen ten laste van het lid der integratiecommissie, door verzoeker in het geding gebracht. Overigens is dit lid slechts als secretaris der commissie werkzaam geweest; hij is dus geen „ondervrager" geweest.

c) Ontoereikendheid en tegenstrijdigheid der gronden

Verzoeker voert inzonderheid de onderlinge tegenstrijdigheid tussen het integratieverslag en het integratieadvies van de commissie aan. Immers de conclusies, overigens vaag uitgedrukt, waartoe de commissie is gekomen, zijn niet in overeenstemming met de verklaring van Ritter volgens welke verzoeker niet verantwoordelijk is voor de moeilijkheden welke hij in zijn werk heeft ondervonden. Ten slotte komen de te zijnen aanzien in aanmerking genomen bezwaren niet voor in de proeftijdbeoordeling en het integratierapport.

Verweerster merkt inzonderheid op dat de reden, dat de beoordeling, door Ritter gegeven in het integratierapport minder negatief is dan die welke hij gaf ten overstaan van de integratiecommissie, deze is dat toentertijd Ritter onbekend was met het voorval van 29 augustus 1961 evenals met „het volslagen mislukken van verzoeker bij de Chemische Dienst".

d) Materiële onjuistheid van de gestelde feiten

Verzoeker zet uiteen dat hij nimmer het beginsel van het hiërarchieke gezag heeft ontkend. Doch als onderzoeker had hij niet „eenvoudigweg uit te voeren" wat hem opgedragen werd, doch „mocht van de leiding — natuurkundigen als hijzelf — verwachten dat de door hem geuite meningen werden besproken"; en dit nu heeft nimmer plaats gehad met de talrijke door verzoeker ingediende voorstellen, welke getuigden van zijn belangstelling voor de goede gang van zaken.

De gebrekkige werking van het Centrum blijkt uit de verscheidene overplaatsingen van verzoeker, die van het begin af aan geen „persona grata" was. Om zijn verklaring te ondersteunen, dat hij nut heeft afgeworpen voor het Centrum, voert hij aan dat de ideeën door hem in zijn werkplannen aangegeven, naderhand inderdaad zijn verwerkelijkt, zij het door andere onderzoekers — waarover hij zich beklaagt — en dat het Centrum een van zijn hand verschenen wetenschappelijke mededeling heeft uitgegeven.

De groep welke onder leiding stond van Gillot en waarvan verzoeker deel uitmaakte van december 1960 tot juli 1961 „werkte volmaakt samen"; de verhouding tussen verzoeker en diens chef was uitstekend.

Het integratierapport erkende dat nog in 1962 de verhouding tussen verzoeker en diens collega's en ondergeschikten goed — en met diens meerderen voldoende waren. „Is onder deze omstandigheden het vermoeden niet gewettigd dat de tussen verzoeker en diens meerderen gerezen moeilijkheden evenzeer te wijten waren aan de ongeschiktheid van deze laatsten als aan de onbekwaamheid van eerstgenoemde?"

Op andere collega's, wier namen verzoeker aanhaalt, en die ongunstiger zijn beoordeeld in hun respectieve integratierapporten, is niettemin het Statuut van toepassing geworden.

Anderzijds zijn de door de integratiecommissie in aanmerking genomen bezwaren van weinig gewicht, gelet op het feit dat verweerster zelf de opbouwpogingen te Ispra als ontwerpen zonder juridische betekenis beschouwde, welke hoogstens de zienswijze van hen die ze hadden uitgewerkt weergaven.

Indien verweerster de nota van 29 augustus 1961 als een insubordinatie-handeling beschouwt — zij droeg overigens een vertrouwelijk karakter —, dan dient men zich toch af te vragen waarom

— alleen verzoeker verantwoordelijk werd gesteld voor deze nota;
— verweerster niet terstond alle ondertekenaren tot de orde heeft geroepen;
— zij Marchetti niet heeft gevraagd wat hem ertoe heeft bewogen, eerst na anderhalf jaar met deze nota voor den dag te komen.

Wat het verwijt betreft, een chromatograaf aan zijn bestemming te hebben onttrokken, verklaart verzoeker dit toestel nimmer te hebben gebruikt en zegt dat dit verwijt is te verklaren door het feit dat de collega die het gebruikte, het driemaandelijks rapport van oktober 1962 heeft opgesteld op een wijze welke misverstand kon wekken.

Verder legt verzoeker zich toe op een nauwkeurige weerlegging van de bij verweerschrift en dupliek tegen hem ingebrachte concrete bezwaren.

Ook *verweerster* geeft een gedetailleerde uiteenzetting van en toelichting op alle gebeurtenissen die tot het geschil hebben geleid. Zij stelt inzonderheid :

Miskenning van de beginselen die een administratief, ambtelijk bestel beheersen „ligt aan dit geding ten grondslag".

Verzoeker heeft nimmer het gezag van diens onmiddellijke chefs erkend, behalve dat van Gillot. Te dien aanzien haalt verweerster talrijke voorbeelden aan, zoals

— het feit dat verzoeker weigerde bij een instelling te Grenoble te werken en een opdracht in Freiburg uit te voeren, gelijk Laurent hem had voorgesteld;
— het feit dat, zonder laatstgenoemde te waarschuwen, verzoeker van medio december tot medio januari 1961 naar Keulen is gegaan;
— de brief van 29 augustus 1961, een „insubordinatiehandeling van uitermate ernstige aard"; Marchetti heeft destijds het voorval niet aan zijn meerderen gemeld omdat hij hoopte de

zaak op vriendschappelijke wijze te kunnen oplossen; anders dan verzoeker beweert, is deze brief in het geval van ieder der ondertekenaren in aanmerking genomen.

Sedert zijn indiensttreding heeft verzoeker zich aangematigd om zelf zijn arbeidsterrein en het te verrichten onderzoek te bepalen in de lijn van zijn vroegere werk. Hij heeft zijn eigen onderzoekingen voortgezet „met de middelen welke te zijner beschikking waren gesteld voor de uitvoering van het werkplan van zijn dienst, aldus enerzijds doublures scheppende tussen het werk van zijn collega's en van hemzelf (dat niet van hem gevraagd werd), terwijl het anderzijds noodzakelijk werd een beroep te doen op vreemde onderzoekcentra teneinde het werk te doen uitvoeren, dat men tevergeefs van hem had verwacht". Het onderzoek overlaten aan de vrije keuze van de onderzoekers mag dan bij academische instellingen geoorloofd zijn ... met de uitvoering van een tevoren vastgesteld werkplan, verband houdende zowel met de wetenschappelijke als met de industriële behoeften van de Gemeenschap, is dit nu eenmaal „onverenigbaar".

Wat meer in het bijzonder de chromatograaf betreft, deze heeft verzoeker niet gebruikt voor de doeleinden waarvoor zij was toegewezen, doch voor nutteloos werk. „Op dat ogenblik heeft de koppigheid van verzoeker het geduld van diens diensthoofd uitgeput en heeft deze bij diens meerderen een proces-verbaal van nalatigheid ingediend." Verweerster „verbaast zich erover dat Luhleich de verantwoordelijkheid tracht te ontgaan voor de ontrekking van dit toestel en dat hij de last hiervoor op de schouders van een zijner collega's legt, terwijl hij zich steeds beschouwd heeft als het ‚hoofd van de groep' en juist hij er langdurig op heeft aangedrongen om dit toestel te verkrijgen".

C — Middel ontleend aan détournement de pouvoir en de procédure

De gronden door partijen uit dezen hoofde ontwikkeld vallen grotendeels samen met die, welke betrekking hebben op het tweede middel (zie hierboven sub B).

Daarenboven beklaagt *verzoeker* er zich inzonderheid over, het slachtoffer te zijn geworden van de „niet aflatende" vijandigheid van de Directeur-Generaal van Onderzoek. Die vijandigheid was de oorzaak van het niet nakomen der belofte, door Ritter aan verzoeker gedaan tijdens de onderhandelingen betreffende het dienstverband, om hem onderzoekingswerk te geven, overeenkomende met zijn ervaring. Voornoemde vijandigheid ging over op de andere diensthoofden.

Anderzijds maakt verzoeker aanmerking op de procedure, door verweerster gevolgd naar aanleiding van zijn klacht van 30 augustus 1962 : aan verzoeker werd bij herhaling medegedeeld dat de klacht in onderzoek was en dat een beslissing gegeven zou worden tegen medio november 1962. Op 14 maart 1963, werd verzoeker bericht dat de Commissie van de E.G.A. hem verzocht, haar beslissing op de klacht te mogen opschorten tot de beslissing ten aanzien van zijn integratie gevallen

was. Welnu, op 20 maart 1963 besloot verweerster hem te ontslaan, hetgeen een onregelmatige procedure betekende, daar het antwoord had moeten afkomen vóór de beslissing omtrent de vaste aanstelling en onafhankelijk daarvan.

Hieruit volgt dus dat het ontslag is geschied om redenen, vreemd aan het dienstbelang en inzonderheid om verweerster de gelegenheid te geven, zich niet uit te spreken over de onderwerpelijke klacht. Het willekeurig karakter van de integratieprocedure blijkt overigens uit het feit dat Kuhlboersch in vaste dienst is aangesteld hoewel hem overigens precies hetzelfde lot beschoren was als verzoeker (overplaatsing; moeilijkheden met meerderen, enzovoort) en dat de beoordeling in zijn integratierapport nog minder gunstig was dan die ten aanzien van verzoeker uitgebracht. Het enige verschil tussen de twee gevallen is dat Kuhlboersch zich ervan onthouden heeft een uitdrukkelijke klacht bij verweerster in te dienen.

Verweerster antwoordt inzonderheid : Het is onjuist dat aan verzoeker is toegezegd dat hij zijn vroeger begonnen onderzoekingswerk mocht voortzetten. Uitsluitend de directie is bevoegd tot het organiseren van de diensten; de personeelsleden kunnen geen enkel recht doen gelden op het toewijzen van werkzaamheden naar hun keuze.

De ontwikkeling van het verloop van verzoekers bezigheden (zie boven sub B, d) bevestigen de gegrondheid van het advies der integratiecommissie; het heeft dus geen zin, zich te beroepen op beweerdelijke vijandigheid van de Directeur van het Onderzoek.

„De Instelling is gerechtigd, een klacht stilzwijgend af te wijzen. Het onderhavige beroep is overigens gericht tegen dat stilzwijgende besluit tot afwijzing". Voorts blijkt uit het dossier dat verzoeker zich heeft verenigd met het opschorten van beschikking op de klacht, tot de beslissing over de vaste aanstelling. Overigens heeft verweerster om die reden geen enkel niet-ontvankelijkheidsmiddel opgeworpen tegen het beroep, gericht tegen de stilzwijgende afwijzing van de klacht. Waar het rapport-Consolo ongunstig was voor verzoeker, had verweerster overigens „geen enkel belang bij het in de doofpot stoppen van het onderwerp der klacht".

2. Vordering tot schadevergoeding

Verzoeker zet uiteen dat de onderwerpelijke vordering is ingediend zowel als aanhangsel van de vordering tot nietigverklaring a) alsook los van de onrechtmatigheid van het ontslag b).

ad a) Daar verzoeker een nieuwe betrekking gevonden heeft, aanvangende op 1 februari 1964, is restitutio in integrum niet meer mogelijk. Anderzijds betekent de nietigverklaring, al moge zij „in zekere zin als een eerherstel" gelden, geen voldoende vergoeding van de stoffelijke en onstoffelijke schade, inzonderheid geleden als gevolg van de volgende feiten :

— een diepgaande verstoring van het familieleven en het beroepsleven (verzoeker heeft twee kinderen);
— het ontbreken van inkomsten en sociale zekerheid sedert het ontslag;
— een terughoudendheid bij vele potentiële werkgevers, welke financieel afhankelijk zijn van Euratom, om een door de Gemeenschap ontslagen onderzoeker in dienst te nemen;
— de noodzaak voor verzoeker om gescheiden van zijn gezin te leven, gezien de huisvestingsmoeilijkheden in Duitsland; met een lager salaris zal hij wat het gezinsonderhoud betreft moeten voorzien in de kosten van levensonderhoud in Italië zonder een ontheemdingstoelage en een aanpassingscoëfficiënt te genieten.

ad b) Verzoeker beroept zich op dienstfouten welke verweerster zou hebben gemaakt bij het sluiten, de uitvoering en het opzeggen van het arbeidscontract, zowel als na de opzegging. Hij verklaart de daaruit voortvloeiende schade te hebben becijferd in verband met zijn leeftijd, beroepservaring en de aan het Centrum bewezen diensten.

Verweerster antwoordt dat nu de onrechtmatigheid van de aangevallen beslissing niet is aangetoond, de vordering van verzoeker aanstonds terzijde gelegd dient te worden. Zij beijvert zich om de bewering van verzoeker, volgens welke de door hem vermelde gebeurtenissen, dienstfouten zouden opleveren, te weerleggen.

Ten slotte wijst zij erop dat verzoeker geen enkele berekening overlegt welke het mogelijk zou maken, de juistheid na te gaan van het bedrag waarop hij zijn schade becijfert.

3. Aanpassingscoëfficiënt: terugbetaling van persoonlijk voorgeschoten kosten

Verzoeker voert aan dat verweerster Bfr 25.706.= op zijn ontslaguitkering heeft ingehouden. Deze inhouding is niet gerechtvaardigd, daar verzoeker er recht op heeft dat de aanpassingscoëfficiënt op zijn salaris wordt toegepast, gelijk op dat van ieder ander personeelslid, op wie het Statuut al dan niet van toepassing is geworden. Voorts maakt verzoeker aanspraak op terugbetaling van DM 1.698,35 welke hij uit eigen middelen zou hebben voorgeschoten voor aanschaf van laboratoriumapparaten.

Verweerster antwoordt dat de toekenning van een aanpassingscoëfficiënt voortvloeit uit een bepaling van het Statuut van de ambtenaren. Derhalve hebben alleen de in vaste dienst aangestelde personeelsleden er recht op; de betaling van Bfr 25.706.= aan verzoeker (gelijk aan alle personeelsleden te Ispra) ging vergezeld van een brief welke vermeldde dat „de toekenning van dit voorschot in geen enkel opzicht vooruitloopt op de uitslag van de integratieprocedure" en dat „dit voorschot verhaald kan worden op de bedragen die de Commissie uit welke hoofde ook aan betrokkene verschuldigd mocht zijn".

Wat betreft de „terugbetaling van uit eigen beurze gedane uitgaven" wordt door verweerster „betwist ... dat de van Luhleich gevraagde arbeid aankoop van laboratoriumtoestellen uit eigen middelen zou hebben nodig gemaakt. Zij is geenszins verplicht om uitgaven door Luhleich gedaan om persoonlijk onderzoek te verrichten, voor haar rekening te nemen. Alle aldus gekochte zaken zijn hem teruggegeven.";

IV — Procedure

Overwegende, dat bij beschikking van 11 juli 1963 's Hofs Eerste Kamer het verzoek van verzoeker om vergunning tot kosteloos procederen gedeeltelijk heeft toegestaan, met bepaling dat de kas van het Hof een terugvorderbaar voorschot van Bfr 25.000.= aan verzoeker zou verlenen;

Overwegende, dat 's Hofs President bij beschikking van 17 juli 1963 het verzoek tot opschorting van de tenuitvoerlegging van het ontslagbesluit alsmede tot het doen overleggen van bepaalde stukken heeft afgewezen;

Overwegende, dat verzoeker overeenkomstig het bepaalde in artikel 91 van het Reglement voor de procesvoering, bevel tot overlegging van bepaalde stukken heeft gevorderd;

dat 's Hofs Eerste Kamer bij beschikking van 28 oktober 1963 heeft beslist, ten aanzien van deze incidentele vordering geen mondelinge behandeling te doen plaats vinden en deze met de hoofdzaak te voegen;

Overwegende, dat 's Hofs Eerste Kamer bij beschikking van 22 januari 1964 het verzoek om de kosten van de Franse vertaling van uittreksels van bepaalde bijlagen der repliek door de kas van het Hof te doen voorschieten, heeft afgewezen;

Overwegende, dat bij beschikkingen van 15 oktober en 13 november 1964 's Hofs Eerste Kamer heeft besloten, over te gaan tot vaststelling door getuigen van bepaalde feiten en daartoe te horen de heren Euler, Gillot, Hannaert, Kuhlboersch, Lacroix, Laurent, Marchetti, Mercereau, Ritter en Van der Venne;

dat de Kamer deze getuigen heeft gehoord ter zitting van 9 december 1964, behalve Hannaert die ter zitting van 11 februari 1965 werd gehoord;

dat zij Kuhlboersch ten tweede male heeft gehoord ter zitting van 11 februari 1965;

Overwegende, dat de mondelinge toelichting door partijen heeft plaats gehad ten overstaan van 's Hofs Eerste Kamer op 12 februari 1965;

dat de Advocaat-Generaal zijn conclusie heeft genomen ter zitting van 17 maart 1965;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT

I — Aangaande de middelen tot herziening of vernietiging van het ontslagbesluit

Overwegende, dat verzoeker concludeert tot herziening, althans vernietiging, van het besluit van 20 maart 1963, waarbij verweerster zijn contract heeft opgezegd;

dat dit besluit berust op het door de integratiecommissie uitgebrachte advies, volgens hetwelk „het gedrag van belanghebbende, waarvan in het middelpunt staat diens herhaalde aanspraken op onafhankelijkheid binnen de ambtelijke rangorde en vrijheid van onderzoek, zich, bij de verschillende gelegenheden, hem geboden om zijn bekwaamheden ten dienste van de Instelling aan te wenden, heeft geopenbaard in zijn onvermogen om zich te voegen naar de ondergeschiktheid in de dienst en daardoor veel afbreuk heeft gedaan aan het nut, dat de Instelling terecht van hem mocht verwachten, welke ook de moeilijkheden geweest mogen zijn, eigen aan het tot stand brengen van het Centrum";

dat verzoeker tegen voornoemd besluit en advies een aantal grieven aanvoert, inzonderheid ontleend aan de onregelmatigheid van de integratieprocedure en de onjuistheid van de tegen hem ingebrachte feiten;

1. Aangaande de middelen, ontleend aan de onregelmatigheid der procedure

A — Wat betreft de vertraging in de opstelling van de proeftijdbeoordeling en het niet-horen van Gillot door de integratiecommissie

Overwegende, dat verzoeker opkomt tegen het feit dat zijn proeftijdbeoordeling met grote vertraging is opgesteld;

Overwegende, dat hoewel de proeftijd van verzoeker op 30 april 1961 afliep, bedoeld rapport eerst de 16de mei 1962 werd opgesteld door Laurent, wiens betrekkingen met verzoeker niet onberoerd waren gebleven;

dat van de dertien beoordelingen van verzoeker in het rapport er twee minder dan „voldoende" zijn, en wel die betreffende „aanpassingsvermogen" en „geschiktheid tot teamwork";

Overwegende anderzijds dat indien het litigieuze rapport tijdig zou zijn opgesteld, namelijk in mei 1961, dit zou zijn geschied door de meerdere onder wie verzoeker toentertijd werkzaam was;

dat door verweerster niet is betwist de stelling van verzoeker volgens welke de Directeur van het Centrum in juni 1961 „de groep zijn tevredenheid had betuigd en had geluk gewenst omdat deze, hoewel het laatst gevormd, de eerste was die er in slaagde om van een goede samenwerking blijk te geven, zowel uit een oogpunt van onderzoekingswerk als uit een oogpunt van het internationale karakter van het team";

dat Gillot, door het Hof gehoord omtrent de vraag wat hij gedaan zou hebben ingeval hij verzoekers chef zou zijn geweest zonder enige terughouding zijn lovende waardering ten aanzien van verzoeker heeft uitgedrukt en deze heeft gepreciseerd met de woorden : „Ik zou hem zeker hebben voorgedragen voor aanstelling in vaste dienst";

Overwegende, dat verzoeker de mogelijkheid had om voor de integratiecommissie alle voor zijn zaak gunstige gegevens van zijn persoonsdossier naar voren te brengen;

dat, indien hij zich een waarderende beoordeling van Gillot had kunnen verschaffen, dit feit redelijkerwijze de genoemde commissie er toe zou hebben gebracht om met meer terughoudendheid te waarderen de minder gunstige beoordelingen door andere meerderen onder wie verzoeker kortere tijd had gediend en inzonderheid die van Marchetti, wiens rol nog nader zal worden belicht;

Overwegende, dat verweerster en de integratiecommissie de plicht hadden om alle voor de belanghebbende gunstige informatiebronnen uit te putten;

dat de zojuist vastgestelde feiten derhalve een onregelmatigheid in de procedure opleveren;

B — Aangaande het in gebreke blijven door verweerster om het rapport van de zogenaamde „Commissie-Consolo" ter beschikking van de integratiecommissie te stellen

Overwegende, dat verzoeker nog een onrechtmatigheid ziet in het feit dat noch de meeste leden der integratiecommissie, noch hijzelf ten tijde dat hij door die commissie gehoord werd, het rapport kenden dat was uitgebracht door de commissie onder voorzitterschap van Consolo, blast met het onderzoek van een klacht waarin verzoeker er met name op had gewezen dat de gezagdragers te Ispra het hem onmogelijk maakten om onder behoorlijke omstandigheden te werken;

Overwegende, dat gelijk zojuist is vastgesteld verweerster de plicht had om alle deugdelijke bronnen van inlichtingen, welke van invloed zouden kunnen zijn op het advies van de integratiecommissie te harer beschikking te stellen;

dat derhalve dient te worden onderzocht of dit het geval was ten aanzien van genoemd rapport;

Overwegende, dat uit het dossier blijkt dat er tussen bepaalde grieven, aangevoerd in bovenbedoelde klacht en die, door verweerster tegen verzoeker ingebracht, een nauwe samenhang bestaat;

dat immers de botsingen waarvan ieder der partijen de schuld aan de ander geeft, in grote mate in verband staan met hetzelfde feitencomplex;

dat dit logisch verband vooral duidelijk wordt door de verklaringen van verweerster dat verzoeker, „gedurende diens gehele aanwezigheid bij het Centrum de onaangenaamheden en het ongerief in het algemeen... als persoonlijke plagerijen zou hebben beschouwd";

dat het onder deze omstandigheden en gezien de ingewikkelde en ten dele zeer technische aard der wederzijdse verwijten, zeer moeilijk was om vast te stellen in hoeverre verzoeker en in hoeverre diens meerderen verantwoordelijk waren voor het gebeurde, zonder eveneens de gegrondheid van verzoekers klacht te toetsen;

dat in dit opzicht de kennisneming van het meergenoemde rapport, uitgebracht door personen die meer dan wie ook bij voorbaat een onbevooroordeelde houding konden waarborgen, een belangrijke bron van inlichting zou hebben gevormd;

Overwegende, dat de conclusies van het rapport-Consolo, hoewel bepaalde handelingen van verzoeker daarbij worden afgekeurd, een erkenning inhouden dat verzoeker in zijn arbeid is gedwarsboomd, en aanmerkingen op diens meerderen bevat;

dat daarenboven de getuigenis van Euler en Lacroix, leden der commissie-Consolo, nog duidelijker heeft doen uitkomen dat die commissie een aantal belangrijke feiten heeft vastgesteld, pleitende ten gunste van verzoeker;

Overwegende, voorts dat verweerster nimmer uitdrukkelijk op verzoekers klacht heeft beslist;

dat indien, gezien de omstandigheden in het onderhavige geval, op dit standpunt op zichzelve geen aanmerking kan worden gemaakt, zulks niet afdoet aan het feit dat de integratiecommissie, onbekend met de inhoud van het rapport-Consolo, aldus de indruk kon krijgen dat verzoekers klacht totaal ongegrond was, een indruk welke mede kon werken tot de uitspraak dat verzoeker zich niet heeft kunnen voegen naar de ondergeschiktheid in de dienst;

dat onder deze omstandigheden het onderzoek naar de verwijten, uitgesproken door verzoeker zelf — hetgeen eveneens had kunnen gegeschieden door het horen van de leden der commissie-Consolo — een niet te verwaarlozen tegenwicht had kunnen vormen;

Overwegende, dat uit het bovenbehandelde volgt dat aan de integratieprocedure wederom een wezenlijk gebrek kleeft;

C — Aangaande de tegenstrijdigheid van de integratiebeoordeling en het advies van de integratiecommissie

Overwegende, dat verzoeker wijst op de tegenstrijdigheid welke bestaat tussen de integratiebeoordeling, vervat in over het geheel genomen gunstige bewoordingen, en het advies uitgebracht door de integratiecommissie;

dat hij inzonderheid wijst op het feit dat de integratiebeoordeling uitdrukkelijk zijn verantwoordelijkheid voor bepaalde moeilijkheden waaronder zijn werk had geleden, uitsluit en geen der verwijten noemt welke de integratiecommissie hem doet;

Overwegende, dat het formulier, hetwelk de Directeur van het Centrum gebruikte voor de beoordeling van de bekwaamheid, de pres-

taties en het gedrag van verzoeker, de volgende waarderingen bevatte : „zeer goed", „goed", „bevredigend", „voor verbetering vatbaar" en „onvoldoende";

dat van de zestien waarderingen betreffende verzoeker gegeven, er tien „goed" luiden en zes „bevredigend", terwijl er geen enkele lager dan dit laatste niveau is;

dat de strekking van deze beoordeling moet worden bezien in verband met de richtlijn, boven de betreffende tekst gedrukt, volgens welke de steller van het verslag slechts de vorderingen lager dan „bevredigend" behoeft toe te lichten;

dat dit voorschrift duidelijk maakt dat in de lijn van verweerster slechts de waarderingen „voor verbetering vatbaar" of „onvoldoende" de vaste aanstelling van een personeelslid in gevaar konden brengen;

Overwegende evenwel, dat de Directeur van het Centrum bij het invullen van dit formulier, de vraag of verzoeker „in staat was om de hem momenteel opgedragen werkzaamheden te verrichten", ontkennend heeft beantwoord;

dat evenwel de beweegredenen welke hij hiertoe aanvoert geen enkel verwijt aan verzoeker inhouden en in de volgende bewoordingen zijn gegoten : „Ten gevolge van van buiten komende omstandigheden kon zijn (dat wil zeggen van verzoeker) werk nog niet zo ver gevorderd zijn dat een eindoordeel daarover mogelijk is. Luhleich draagt geen schuld aan deze vertraging. Wij stellen voor om de beslissing aangaande de vaste aanstelling op te schorten en hem een contract voor twee jaren aan te bieden, in de loop waarvan de vraag van een vaste aanstelling opnieuw kan worden bezien";

Overwegende, dat onder deze omstandigheden de integratiebeoordeling aan innerlijke tegenstrijdigheid lijdt, doordat zij niets bevat op grond waarvan de vraag, of verzoeker geschikt is om zijn werk te doen, met „neen" kan worden beantwoord;

dat anderzijds, op dezelfde gronden, bedoeld rapport onverenigbaar is met het ongunstig advies, door de integratiecommissie uitgebracht;

dat evenwel, op straffe van het bestempelen van die commissie als een loutere bevestigingsinstantie, erkend moet worden dat zij niet gebonden was aan de integratiebeoordeling, doch het recht had haar gegevens aan te vullen, inzonderheid door het horen van personen die haar waardevol beoordelingsmateriaal konden verschaffen;

2. *Aangaande de middelen, ontleend aan de onjuistheid der tegen verzoeker ingebrachte feiten*

Overwegende, dat het betoog van verzoeker de strekking heeft om aan te tonen dat de feiten waarop het advies van de integratiecommissie berust, hetzij niet met de werkelijkheid overeenkomen, hetzij onvolledig zijn;

Overwegende, dat bedoeld advies niet aangeeft welke van de door zijn meerderen aan verzoeker verweten handelingen of nalatigheden uiteindelijk door de commissie aan haar advies ten grondslag zijn gelegd;

dat er redelijkerwijze kan worden aangenomen dat dit de feiten zijn, weergegeven in het verweerschrift;

A — Aangaande de nota van 29 augustus 1961, door bepaalde onderzoekers tot Marchetti gericht

Overwegende, dat verweerster melding maakt van „ernstige botsingen" welke verzoeker met het Hoofd van de Fysisch-Chemische Dienst, Marchetti, zou hebben gehad, en „inzonderheid" van een nota d.d. 29 augustus 1961;

dat nu verweerster niet aangeeeft waarin de andere vermelde botsingen zouden hebben bestaan, het onderzoek zich tot die nota dient te perken;

dat deze nota, in het Engels gesteld, ondertekend door vijf onderzoekers van de onderwerpelijke Dienst onder welke verzoeker, en vertrouwelijk gericht tot Marchetti

— scherpe opmerkingen op laatstgenoemde maakt en inzonderheid vaststelt dat hij niet in staat is „de menselijke en wetenschappelijke problemen van onze groep te begrijpen";
— en aldus eindigt: „Daar er geen gegronde hoop bestaat dat deze toestand zich in de toekomst zal wijzigen, zouden wij U willen vragen of U niet de andere arbeidsmogelijkheden, welke zich voor U bij Euratom voordoen en waarvan U ons vaak hebt gesproken, in overweging zoudt willen nemen";

Overwegende, dat de Directeur van het Centrum, Ritter, ten overstaan van de integratiecommissie heeft verklaard dat de „geheime chef" van genoemde onderzoekers Sundermann was, die op het punt van heengaan stond, en dat aan hem de onderwerpelijke moeilijkheden „hoofdzakelijk te wijten waren";

dat de getuige Kuhlboersch, mede-ondertekenaar van de nota, verklaard heeft dat deze is opgesteld door Sundermann, die reeds ontslag genomen had, en dat verzoeker er „de minst belangrijke rol" bij heeft gespeeld;

dat echter alle ondertekenaren hun vaste aanstelling hebben verkregen, behalve Sundermann en verzoeker;

Overwegende voorts, dat uit het dossier blijkt dat het gedrag van Marchetti, voorafgaande aan de onderwerpelijke nota, niet overvloeide van de zo wenselijke geest van samenwerking;

dat uit de getuigenis van Kuhlboersch met name blijkt dat Marchetti, hoewel hij zich verzet had tegen het werkplan dat te voren door de hier bedoelde onderzoekers uitgewerkt was, hun nimmer duidelijke richtlijnen heeft verstrekt, niettegenstaande de telkens herhaalde verzoeken van de betrokkenen;

dat anderzijds de Directeur van het Centrum zelve ten overstaan van de integratiecommissie erkend heeft : „De heer Marchetti is hard. Hij heeft geen grote ervaring om mensen te leiden, hij heeft zeer zeker psychologische fouten gemaakt, doch hij diende gehandhaafd te worden omdat hij een noodzakelijke factor was voor de leiding van deze dienst";

dat men ten slotte deze feiten dient te benaderen in het licht der omstandigheid dat de arbeidssfeer onder de voorganger van Marchetti zeer goed was;

Overwegende, dat het juist is dat ook de onderzoekers, in weerwil van de bijzonderheden, eigen aan hun verrichtingen, gehouden zijn zich te voegen naar de eisen van de administratieve discipline en in het bijzonder hun meerderen te eerbiedigen;

dat echter, in het onderhavige geval, de weinig gewone omstandigheden die de aanpassingstijd, waarin het Centrum te Ispra zich bevond, kenschetsten, evenals de houding waarvan de betrokken meerdere zelf blijk gaf, er toe leiden aan te nemen dat het gedrag van verzoeker niet dermate aanvechtbaar was dat zijn vaste aanstelling daarbij betrokken kon zijn;

B — Wat betreft de aangelegenheid van de chromatograaf

Overwegende, dat volgens de bewoordingen van het verweerschrift, „een chromatograaf, ter (beschikking van verzoeker) gesteld met het enige doel om de zuiverheid na te gaan van de polyfenylen waarvan hij de natuurkundige constanten moest meten ... in het geheel niet gebruikt is voor deze steeds dringender wordende metingen, doch als analysetoestel ...";

dat, steeds volgens het verweerschrift, deze omstandigheid, als „koppigheid van verzoeker" gekenschetst, zijn diensthoofd zou hebben genoodzaakt om een proces-verbaal van nalatigheid bij diens meerderen in te dienen;

dat verweerster, in antwoord op verzoekers stelling dat bedoelde chromatograaf uitsluitend zou zijn gebruikt door een collega, Van Almkerk, „zich verbaast dat Luhleich zich tracht te onttrekken aan de verantwoordelijkheid voor het misbruik van dat toestel en dat hij de schuld aan een van zijn medewerkers geeft terwijl hij zichzelf steeds beschouwd heeft als de ‚groepsleider' en hij het is geweest die langdurig heeft aangedrongen op het verkrijgen van het onderwerpelijke toestel";

a) Overwegende, dat in deze uiteenzetting hoofdzakelijk een beroep wordt gedaan op het misbruik, dat verzoeker van het onderwerpelijke toestel zou hebben gemaakt;

dat dus in de eerste plaats dient te worden nagegaan of verzoeker al dan niet zelf de chromatograaf heeft gebruikt;

dat de getuige Kuhlboersch, die deel uitmaakte van dezelfde werkgroep als verzoeker, heeft verklaard dat bedoelde chromatograaf uit-

sluitend is gebruikt door Van Almkerk, die niet door het Hof kon worden opgeroepen in verband met diens gezondheidstoestand;

dat de getuige Hannaert, toentertijd de onmiddellijke chef van verzoeker, verklaard heeft niet te kunnen bevestigen dat verzoeker de chromatograaf heeft gebruikt;

dat ten slotte de stelling, dat deze aan zijn bestemming zou zijn onttrokken, gegrond was op een driemaandelijks verslag, dat slechts door de getuige Kuhlboersch en door Van Almkerk ondertekend was gedurende een afwezigheid van verzoeker;

dat verweerster de verklaring van de getuige Kuhlboersch niet heeft betwist, volgens welke het gedeelte van genoemd verslag, dat aanleiding heeft gegeven tot de aanmerkingen waarover het hier gaat, is opgesteld door Van Almkerk;

dat op grond van deze gegevens als vaststaand kan worden aangenomen dat, waar het onderwerpelijke toestel niet door verzoeker is gebruikt, het ook niet door hem aan zijn bestemming onttrokken kan zijn;

b) Overwegende, dat in de tweede plaats het betoog van verweerster aannemelijk wil maken, dat zelfs indien de onttrekking niet door verzoeker persoonlijk is geschied, hij er niettemin verantwoordelijk voor was, daar hij zich als „de groepsleider" beschouwde;

Overwegende, dat het er niet om gaat vast te stellen of verzoeker zichzelf de hoedanigheid van groepsleider toekende, doch of hij officieel als zodanig was aangesteld;

dat van een dergelijke aanstelling niet uit het dossier blijkt en deze zelfs niet door verzoeker is gesteld;

dat overigens het onderwerpelijke driemaandelijkse rapport zowel verzoeker als diens collega's Kuhlboersch en Van Almkerk als „verantwoordelijke ingenieurs" vermeldt, zonder van enig onderscheid in rang te doen blijken;

dat anderzijds de aanwijzingen met betrekking tot het gebruik van de chromatograaf nu eens tot verzoeker alleen, dan weer tot de drie onderwerpelijke onderzoekers gericht waren;

dat ten slotte verzoeker niet in een hogere rang was ingedeeld dan zijn beide collega's;

dat men onder deze omstandigheden zelfs niet zou kunnen beweren dat verzoeker de facto de ambtelijke meerdere van Kuhlboersch en Van Almkerk was;

dat het derhalve in een dergelijk geval niet billijk zou zijn om een personeelslid de lasten van een hogere positie te doen dragen zonder hem de voordelen ervan toe te kennen;

c) Overwegende, ten slotte, dat de zinsneden uit het onderhavige verslag welke tot de onderwerpelijke aanmerking hebben geleid, in de volgende bewoordingen zijn gesteld: „Een chromatograaf ... welke zal moeten dienen tot analyse van polyfenyl-monsters, is afgeleverd ... . Wij zullen met behulp (van de chromatograaf) de chromatografische scheiding beproeven van terfenyl-mengsels";

dat uit het gebruik van de toekomende tijd blijkt dat degenen die verantwoordelijk waren voor het verslag, eenvoudig melding hebben gemaakt van een werk dat zij van plan waren te beginnen;

dat indien de onmiddellijke chef van de betrokken personeelsleden, Hannaert, van mening was dat de aldus tot uitdrukking gekomen voornemens, sedert 12 oktober 1962, niet overeenkwamen met de tevoren aan deze personeelsleden verstrekte aanwijzingen, hij het recht en zelfs de plicht had hen aanstonds tot de orde te roepen en het onderhavige verslag niet zonder meer door te sturen, in welk verslag hij overigens vermeld wordt als „verantwoordelijk ingenieur voor de gehele studie";

dat hij er echter de voorkeur aan gaf om pas op 29 oktober 1962 en zonder de betrokken onderzoekers er van tevoren mede in kennis te stellen, een nota in te dienen bij de verantwoordelijke instanties van Euratom met de mededeling dat „de chromatograaf ... aan Luhleich toevertrouwd, aan zijn oorspronkelijke bestemming is onttrokken";

dat hij eerst op 31 oktober 1962, tijdens een onderhoud hetwelk overigens in een vriendschappelijke sfeer schijnt te hebben plaats gehad, aan verzoeker heeft medegedeeld dat het onderwerpelijke verslag in Brussel een ongunstige indruk zou hebben gemaakt en dat het hem moeite had gekost om de opstellers ervan in bescherming te nemen — een mededeling welke enerzijds aantoont dat hij het juist achtte om de verdediging van deze laatsten op zich te nemen, en anderzijds een treffende tegenstelling vertoont met voornoemde nota van 29 oktober;

dat deze meerdere dat onderhoud blijkbaar niet heeft benut om verzoeker een uitdrukkelijke waarschuwing te geven;

dat te dien tijde blijkbaar evenmin een ander verantwoordelijk persoon van Euratom bij verzoeker en diens collega's tussenbeide is gekomen teneinde ervoor te waken dat het beweerde misbruik niet zou plaats hebben of terstond zou worden gestaakt;

dat integendeel een telex van 27 november 1962 van de Directeur-Generaal van Onderzoek, Lindner, meerdere van Hannaert, gelastte om aangaande het gebruik van de chromatograaf te beslissen zoveel mogelijk in overeenstemming met de behoeften van de Dienst, met vermijding van „iedere bitsheid" tegenover verzoeker, „welke uitgelegd zou kunnen worden als een partijdige handeling";

dat Lindner pas op 24 januari 1963 in een nota, gericht tot verzoeker en tot de onderzoekers Kuhlboersch en Van Almkerk, welke geen enkele terechtwijzing bevat, het toekomstig gebruik van de chromatograaf duidelijk heeft aangegeven;

Overwegende, dat de dubbelzinnige, aarzelende en zelfs onderling tegenstrijdige houding, blijkende uit de verrichtingen van verzoekers meerderen, onverenigbaar is met de door verweerster gestelde feiten, welke, indien juist, een onmiddellijk en krachtig optreden in het belang van de Dienst nodig zouden hebben gemaakt;

dat voorts een dergelijk ingrijpen, indien gerechtvaardigd, in overeenstemming zou zijn geweest met een der eerste plichten, namelijk eerlijkheid, van de Instelling tegenover haar personeelslid;

dat immers zodra de meerderen, terecht of ten onrechte, meenden dat het personeelslid een incorrectheid beging, zij op besliste wijze hadden moeten ingrijpen, in plaats van bij hem de indruk te wekken dat zijn handeling per slot van rekening toelaatbaar was en er pas op terug te komen bij de integratieprocedure, welker uitslag van beslissende invloed is op de loopbaan van het personeelslid;

d) Overwegende, dat verzoeker nog in algemene bewoordingen stelt dat de chromatograaf nimmer aan zijn bestemming onttrokken is en dat een zodanige indruk slechts kon ontstaan doordat Van Almkerk het onderwerpelijke driemaandelijkse rapport had geschreven op een wijze welke tot misverstand kon leiden;

dat deze stelling is bevestigd, gesteund door nauwkeurige wetenschappelijke argumenten, door getuige Kuhlboersch;

dat het niet nodig is om op dit punt tot een onderzoek door deskundigen over te gaan, daar het hierboven overwogene op zichzelve reeds toelaat vast te stellen dat het tegen verzoeker aangevoerde bezwaar op onjuiste feiten berust;

C — Wat betreft de verhouding van verzoeker tot zijn eerste chef, Laurent

Overwegende, dat verweerster verzoeker verwijt dat deze eind 1960 en begin 1961 geweigerd zou hebben wetenschappelijke opdrachten te Grenoble en Freiburg uit te voeren, welke door Laurent waren voorgesteld;

Overwegende, dat verweerster zelf in dit verband spreekt van „voorstellen";

dat de gehoorzaamheidsplicht van de ondergeschikte niet in het geding komt, zolang de oogmerken van de meerdere zich uiten in de vorm van wensen en niet van opdrachten;

dat zulks vooral geldt in een omgeving van onderzoekers voor welke men mag aannemen dat het stadium van de uitdrukkelijke opdracht wordt voorafgegaan door dat van de wetenschappelijke bespreking, waarin de verschillende zienswijzen tegenover elkaar gesteld worden op voet van gelijkheid;

dat overigens niet gebleken is dat Laurent uitdrukkelijk stond op uitvoering van bedoelde voorstellen, noch dat hij zich bij de leiding van het Centrum zou hebben beklaagd over een eventuele dienstweigering;

Overwegende voorts dat verweerster zich beroept op het door verzoeker uitvoeren van een reisopdracht in Duitsland in december 1960 en januari 1961, zonder Laurent daarvan in kennis te hebben gesteld;

Overwegende, dat Gillot, toentertijd hoofd van de Fysisch-Chemische Dienst, op 5 december 1960 aan verzoeker schreef: „Naar aanleiding van een onderhoud met (Laurent) wil het mij in ieders belang wenselijk voorkomen dat U de groep Scheikunde verlaat. Ik geloof niet dat het moeilijk zal vallen om in onze groep, de fysisch-chemisch, be-

langwekkend werk te vinden. Derhalve stel ik U voor om U bij ons te voegen. Ingeval Gij het hiermede eens zijt, zal ik voor de nodige formaliteiten voor Uw overplaatsing zorgen";

dat verzoeker hiermede sedert 12 december 1960 akkoord is gegaan en Gillot machtiging gevraagd heeft voor de onderwerpelijke reisopdracht, welke overigens reeds was goedgekeurd door de Directeur van het Centrum;

dat, ook al houdt deze correspondentie in strikt administratieve zin nog geen overplaatsing in, de brief van 5 december 1960 toch de indruk wekt dat de twee betrokken dienstchefs het eens waren over de nieuwe bestemming van verzoeker;

dat anderzijds de Directeur van het Centrum in die begintijd, gekenschetst door het ontbreken van welomschreven werkplannen en duidelijke opbouw, gewoon was om de diensthoofden een grote vrijheid te laten in de keuze van hun medewerkers;

dat dit inzonderheid blijkt uit het feit dat de overgang van verzoeker naar de Fysisch-Chemische Dienst nimmer onderwerp heeft uitgemaakt van een schriftelijke beslissing en dat uit de overigens omvangrijke inhoud van het dossier de juiste datum niet blijkt;

dat men bij een zo weinig strakke praktijk, er verzoeker geen verwijt van kan maken, zijn verzoek tot machtiging te hebben gericht tot de persoon die hij onder deze omstandigheden sedert dat ogenblik de facto als zijn onmiddellijke chef mocht beschouwen;

dat anderzijds verweerster de stelling van verzoeker niet heeft tegengesproken dat Laurent eveneens op de hoogte was van de onderwerpelijke reisopdracht;

Overwegende, dat op grond van al deze factoren te zamen kan worden vastgesteld dat de door verweerster aangevoerde feiten de tegen verzoeker ingebrachte bezwaren niet kunnen dragen;

D — Ten aanzien van de vertraging welke verzoeker zou hebben veroorzaakt in de uitvoering der werkzaamheden tot bepaling van zekere natuurkundige constanten

Overwegende, dat verweerster aan verzoeker verwijt, zich te hebben schuldig gemaakt aan vertraging in de uitvoering van taken, in de lente van 1962 toevertrouwd aan hem zowel als aan zijn collega's Kuhlboersch en Van Almkerk, bestaande uit de vaststelling van bepaalde natuurkundige constanten;

Overwegende, dat verweerster om het onderwerpelijk verwijt kracht bij te zetten, inzonderheid melding maakt van beweerdelijke „uitvluchten" die twee maanden verloren zouden hebben doen gaan;

dat uit het dossier blijkt en vooral uit verweersters eigen stellingen, dat deze „uitvluchten" hebben bestaan uit het feit dat verzoeker, namens diens collega's en hemzelve, bedenkingen heeft geuit ten aanzien van de rangschikking, de werkwijze en de verdeling der onderwerpelijke werkzaamheden;

dat het er weinig toe doet of deze bedenkingen uit wetenschappelijk oogpunt al of niet gegrond waren, nu de stellingen van verweerster in elk geval blijk geven van een ernstige fundamentele dwaling;

dat immers zolang aan het stadium der besprekingen nog geen einde is gemaakt door een nauwkeurige opdracht, men een onderzoeker het recht niet kan ontzeggen om, ondersteund door wetenschappelijke argumenten, de geschiktheid van de inrichting der werkzaamheden waarin hij gespecialiseerd is te bespreken;

dat derhalve, indien uit de „uitvluchten" waarop verweerster gewezen heeft, een begane fout zou moeten blijken, dit er slechts een van de meerderen zou kunnen zijn, die zouden hebben toegelaten dat bedoeld stadium zich langer dan redelijk bleef voortzetten;

Overwegende, anderzijds, dat de getuige Euler, lid van voornoemde commissie-Consolo, verklaard heeft dat de aan verzoeker verweten „vertraging" onbetekenend was, vergeleken bij talrijke andere vertragingen welke in de werkzaamheden van Euratom zijn opgetreden;

Overwegende, dat uit het vorenstaande volgt dat ook op dit punt de vastgestelde feiten onverenigbaar zijn met het advies van de integratiecommissie;

3. Conclusies

Overwegende, dat uit het hierboven onder *1* en *2* verhandelde volgt, enerzijds dat de integratieprocedure aan vormgebreken lijdt, anderzijds dat de belangrijkste tegen verzoeker ingebrachte feiten òf onjuist zijn, òf onvolledig gesteld;

dat het Hof evenwel, op straffe van onbevoegdelijk het waarderingsgebied van de integratiecommissie te betreden, geen uitdrukkelijke beslissing vermag te geven omtrent de vraag of zelfs bij afwezigheid van voornoemde onregelmatigheden, een afwijzend advies door de commissie met betrekking tot verzoeker gerechtvaardigd zou zijn geweest;

dat het Hof zich ertoe wil beperken, het waarschijnlijk te achten dat de commissie alsdan tot een andere uitkomst zou zijn gekomen;

Overwegende, dat het bovenoverwogene een behandeling van de overige door verzoeker aangevoerde grieven en het overgaan tot de door hem gevraagde maatregelen van instructie overbodig maakt;

dat zijn raadsman ter terechtzitting, in bijzijn van verzoeker en zonder dat deze ertegen op kwam, uitdrukkelijk heeft verklaard dat verzoeker zelfs ingeval van toewijzing van zijn vordering niet van plan was weer in verweersters dienst te treden;

dat er onder deze omstandigheden geen plaats is voor vernietiging van het aangevallen besluit, noch voor terugwijzen van de zaak naar verweerster, doch veeleer voor vaststelling dat dit besluit, tot stand gekomen onder onregelmatige omstandigheden, een dienstfout vormt, welke de aansprakelijkheid van de Gemeenschap medebrengt, met toekenning van schadevergoeding aan verzoeker;

II — Ten aanzien van de middelen strekkende tot wijziging, althans tot vernietiging van de afwijzing der klacht van verzoeker

Overwegende, dat verzoeker het Hof vraagt om het stilzwijgende besluit, waarbij verweerster zijn klacht van 30 augustus 1962 heeft afgewezen, te wijzigen, althans te vernietigen en hem schadevergoeding toe te kennen voor het nadeel, hetwelk hij geleden heeft door de onrechtmatigheid van dit besluit;

Overwegende, dat bedoelde klacht op het oog had enerzijds de aan verzoeker toegekende rang, anderzijds de arbeidsvoorwaarden, waaronder hij te Ispra zou hebben moeten werken;

dat, nu verzoeker uitdrukkelijk verklaard heeft niet meer in verweersters dienst te zullen terugkeren, zijn klacht zonder onderwerp is geraakt;

dat er dus geen aanleiding bestaat om uitspraak te doen op zijn desbetreffende vorderingen;

III — Ten aanzien van de vordering tot schadevergoeding

1. Overwegende, dat verzoeker vordert dat het Hof verweerster veroordele tot betaling aan hem van schadevergoeding terzake van de onrechtmatigheid van het ontslagbesluit;

dat hij zich wat het bedrag van deze vergoeding betreft, refereert aan de prudentie van het Hof;

Overwegende, dat uit bovenstaande beschouwingen, onder I 3, volgt dat deze vordering gegrond is;

dat, alle factoren der zaak in aanmerking genomen, het billijk is om het bedrag van de schade te bepalen op 9 maanden van het netto-inkomen, dat verzoeker verdiende op het ogenblik dat het ontslag van kracht werd;

2. Overwegende, dat verzoeker daarenboven heeft aangevoerd dat hij schade zou hebben geleden, ook afgezien van de rechtmatigheid van het ontslagbesluit;

dat hij het Hof verzoekt, verweerster te veroordelen om aan hem te betalen een bedrag van Bfr 3.000.000.= terzake van stoffelijke en van Bfr 7.000.000.= terzake van ontstoffelijke schade;

Overwegende, dat het introductief verzoekschrift zich wat de becijfering van deze bedragen betreft, beperkt tot de opmerking dat deze gerechtvaardigd worden door de leeftijd en de beroepservaring van verzoeker, zowel als door de door hem aan het Centrum te Ispra bewezen diensten;

dat, gezien de grootte der gevorderde bedragen, deze zich geheel tot algemeenheden beperkende stellingen niet voldoen aan de eisen gesteld in de artikelen 18 van het Statuut van het Hof van Justitie van de

E.G.A., en 38, paragraaf 1, sub c, van het Reglement voor de procesvoering, volgens welke het verzoekschrift tenminste een summiere uiteenzetting der aangevoerde middelen moet bevatten;

dat verzoeker derhalve in diens onderhavige vorderingen niet-ontvankelijk moet worden verklaard, zonder dat het nodig is om na te gaan of de gestelde onrechtmatigheden inderdaad hebben plaats gehad;

IV — Ten aanzien van de vordering tot terugbetaling van het bedrag voortvloeiende uit de toepassing van de aanpassingscoëfficiënt

Overwegende, dat verzoeker vordert dat verweerster worde veroordeeld om hem een bedrag van Bfr 25.706.= te betalen, vroeger bij wege van voorschot verstrekt en vervolgens weer ingehouden op de ontslaguitkering;

Overwegende, dat verzoeker niet heeft tegengesproken dat genoemd bedrag bij wege van aanpassingscoëfficiënt was betaald en vergezeld ging van een brief met het voorbehoud „dat de toekenning van dit voorschot in geen enkel opzicht vooruitloopt op de uitslag der integratieprocedure" en dat bedoeld voorschot „zal kunnen worden verhaald op de bedragen welke de Commissie uit welken hoofde ook aan betrokkene verschuldigd mocht zijn";

dat de toekenning van een aanpassingscoëfficiënt voortvloeit uit bepalingen van het Statuut van de ambtenaren van de E.E.G. en de E.G.A. en in voorkomende gevallen uit de Regeling welke van toepassing is op andere personeelsleden van deze Gemeenschappen, bepalingen welke nimmer op verzoeker van toepassing zijn geworden;

dat de vorenaangehaalde brief anderzijds duidelijk maakt dat verweerster zich het recht heeft voorbehouden om het onderwerpelijke bedrag terug te vorderen ingeval de begunstigde geen vaste aanstelling zou krijgen, hetgeen zich in het onderhavige geval heeft voorgedaan;

dat het feit dat het ontslag van verzoeker op onregelmatige wijze tot stand is gekomen, hem geen recht geeft op teruggave van het onderhavige bedrag, daar verzoeker zelf heeft verklaard dat, welke ook 's Hofs beslissing mocht zijn aangaande de rechtmatigheid van bedoeld ontslag, hij niet van zins was de band met verweerster in stand te houden;

dat dit deel van de vordering derhalve ongegrond is;

V — Ten aanzien van de vordering tot terugbetaling van een bedrag dat verzoeker uit eigen middelen zou hebben besteed

Overwegende, dat verzoeker in diens verzoekschrift heeft verklaard uit eigen middelen een bedrag van ongeveer 400,- dollar te hebben be-

steed aan zijn laboratorium te Ispra, hetwelk zijn meerderen hebben geweigerd terug te betalen;

dat hij echter pas bij repliek een desbetreffende vordering heeft ingesteld;

dat niet blijkt dat de aldus opgetreden vertraging gerechtvaardigd wordt door gegevens, hetzij rechtens of feitelijk, waarvan eerst na de indiening van het verzoekschrift is gebleken;

dat onder deze omstandigheden dit deel der vordering niet-ontvankelijk is ingevolge de artikelen 38, paragraaf 1, sub d en 42, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering;

VI — Ten aanzien van de kosten

Overwegende, dat verzoeker in het gelijk is gesteld wat het belangrijkste deel van diens vordering betreft en hij gevorderd heeft dat de kosten van het beroep door verweerster zouden worden gedragen;

dat verweerster derhalve in de kosten dient te worden veroordeeld overeenkomstig het bepaalde in artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering;

Overwegende, dat zowel de beschikking van 17 juli 1963 waarbij 's Hofs President de door verzoeker ingestelde vordering in kort geding heeft verworpen, alsmede de beschikking van het Hof (Eerste Kamer) van 13 november aangaande het horen van bepaalde getuigen, de beslissing omtrent de kosten hebben voorbehouden;

dat ten aanzien van de kosten van bovenbedoelde incidenten in gelijke zin dient te worden beslist als ten aanzien van de kosten in de hoofdzaak;

Overwegende, dat het Hof (Eerste Kamer) bij beschikking van 11 juli 1963 de vordering van verzoeker tot vergunning om kosteloos te procederen, gedeeltelijk heeft toegestaan, met bepaling dat de kas van het Hof aan verzoeker een terugvorderbaar voorschot van Bfr 25.000.= zou verstrekken, met voorbehoud omtrent de kosten;

dat de terugbetaling van dit bedrag aan de kas van het Hof dient te worden bepaald, ten laste van verweerster, overeenkomstig artikel 76, paragraaf 5, alinea 3, van het Reglement voor de procesvoering dat ten aanzien van de kosten van het incident in gelijke zin dient te worden beslist als ten aanzien van de kosten in de hoofdzaak;

Gezien de processtukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;

Gehoord de verklaringen der getuigen;

Gehoord de pleidooien van partijen;

Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;

Gelet op het Statuut van het Hof van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, met name artikel 18;

Gelet op het Statuut van de ambtenaren van de Europese Economische Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, met name artikel 102;

Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, met name de artikelen 38, 69 en 76;

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer),

rechtdoende,

Verstaat, dat het besluit van verweerster d.d. 20 maart 1963, waarbij deze het contract met verzoeker heeft opgezegd, onrechtmatig is en een dienstfout oplevert, welke de aansprakelijkheid van de Gemeenschap tengevolge heeft;

Veroordeelt verweerster om aan verzoeker een schadevergoeding te betalen gelijk aan negen maanden van het netto-inkomen wat verzoeker verdiende op het ogenblik waarop het ontslag van kracht werd;

Verklaart verzoeker niet-ontvankelijk in zijn vordering tot toekenning van schadevergoeding terzake van gebeurtenissen onafhankelijk van de onrechtmatigheid van voornoemd besluit;

Wijst de vordering van verzoeker tot terugbetaling van het bedrag van Bfr 25.706.= terzake van de aanpassingscoëfficiënt, af als ongegrond;

Verklaart verzoeker niet-ontvankelijk in zijn vordering tot terugbetaling van een bedrag hetwelk hij uit eigen middelen zou hebben besteed in zijn laboratorium te Ispra;

Verstaat dat er geen aanleiding bestaat om uitspraak te doen op verzoekers vordering tot wijziging, althans vernietiging van het stilzwijgend besluit, waarbij verweerster de klacht van 30 augustus 1962 heeft afgewezen, alsmede tot toekenning van schadevergoeding terzake van de beweerdelijke onrechtmatigheid van het besluit;

Veroordeelt verweerster in de kosten van het geding, met inbegrip van die van het kort geding, het getuigenverhoor en de behandeling van het verzoek tot gratis admissie;

Verweerster is gehouden aan de kas van het Hof te betalen de som van Bfr 25.000.=;

Ontzegt het meer of anders gevorderde.

Aldus gewezen en ondertekend te Luxemburg op acht juli negentienhonderdvijfenzestig.

Delvaux Trabucchi Strauß

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op acht juli negentienhonderdvijfenzestig.

De Griffier, Voor de President van de Eerste Kamer,
A. Van Houtte L. Delvaux